

Grażyna Karmowska, Zdzisława Siemaszko

FUNKCJONOWANIE I SYTUACJA FINANSOWA GMINNEGO ZAKŁADU KOMUNALNEGO

FUNCTIONING AND THE FINANCIAL POSITION OF THE PARISH COMMUNAL ENTERPRISE

Zakład Analizy Systemowej, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie
ul. Klemensa Janickiego 31, 71-270 Szczecin, e-mail: grazyna.karmowska@zut.edu.pl

Abstract. Parish communal enterprise is the object of research. In the paper there were made analyses and evaluation of fixed and current assets, and financial result of parish communal enterprise with use of chosen indicators. The analyses let to answer the question how budget unit manages financial means in conditions of market economy. In total property capital assets dominate clearly. As result of causal analyses it is declared that deficit of sale and current assets had the most important influence on financial result.

Słowa kluczowe: analiza finansowa, analiza przyczynowa, zakład komunalny.

Key words: causal analysis, communal enterprise, financial analysis.

WSTĘP

Zwiększająca się konkurencja na rynku sprawia, że zarządzanie zakładem budżetowym jest coraz trudniejsze. Wymaga podejmowania szybkich i trafnych decyzji, które będą zmierzały do poprawy efektywności gospodarowania. Do podejmowania racjonalnych decyzji niezbędne są coraz doskonalsze narzędzia, wśród których istotną rolę powinna odgrywać analiza finansowa (Walczak 2007).

Zakład budżetowy jest jednostką organizacyjną, utworzoną w celu realizacji zadań gminy; dlatego może otrzymywać dotacje z jej budżetu. Poza tym wykonuje zadania o charakterze użyteczności publicznej na zasadzie odpłatności i pokrywa własne koszty z przychodów własnych. Zakłady administracyjne w poszczególnych gminach mogą być komunalnymi jednostkami organizacyjnymi. Ich zróżnicowanie zależy od powiązania gospodarki finansowej z budżetem gminy. W praktyce istnieją dwa sposoby powiązania jednostek z budżetem:

1) poprzez budżetowanie brutto, tj. objęcie budżetem gminy dochodów i wydatków w pełnej wysokości;

2) poprzez budżetowanie netto, co oznacza, że koszty działalności jednostki pokrywane są z uzyskanych dochodów własnych, a rozliczenie z budżetem gminy następuje w formie wyniku (nadwyżka oznacza wpłatę do budżetu, a niedobór – obowiązek pokrycia go przez budżet gminy w formie dotacji).

Zakład budżetowy należy do jednostek organizacyjnych objętych budżetowaniem netto (Mniemiec 1997).

W formie zakładu budżetowego jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić jedynie taką działalność, która polega na wykonywaniu zadań o charakterze użyteczności publicznej (Szydło 2008). Zgodnie z Ustawą o finansach publicznych (2009) zakładami bu-

dżetowymi są takie jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych, które odpłatnie wykonują wyodrębnione zadania i pokrywają koszty działalności z przychodów własnych. Zakłady budżetowe podlegają ograniczonemu budżetowaniu (mogą otrzymać z budżetu dotację przedmiotową, dotację podmiotową lub celową), działają na zasadzie samofinansowania się. Podstawą gospodarki finansowej zakładu budżetowego jest roczny plan finansowy. Do oceny finansowej jednostek samorządu terytorialnego (JST) w Polsce nie stosuje się żadnych standardowych metod i wskaźników.

Celem opracowania jest określenie sytuacji finansowej i zasad funkcjonowania gminnego zakładu komunalnego w wybranej gminie.

METODY

W opracowaniu przeprowadzono analizę i ocenę zasobów trwałych i obrotowych, funduszy własnych i obcych oraz wyniku finansowego z wykorzystaniem wybranych wskaźników.

Ocenę osiągniętych wyników finansowych przeprowadzono za pomocą analizy porównawczej, opartej na wzorcowych układach nierówności wskaźników, podstawowych wskaźników ekonomicznych ilościowych i jakościowych (modelach następstwa szeregowego). Modele te umożliwiają analizę efektywności gospodarowania, ponieważ wykorzystuje się w nich znane prawidłowości ekonomiczne. Opierając się na znajomości prawidłowych relacji, które powinny zachodzić między poszczególnymi wskaźnikami, ustala się układy nierówności. Poszczególne wskaźniki są umieszczane według rosnącej skali dynamiki. Oznacza to, że kolejno umieszczany wskaźnik powinien wykazywać szybszy wzrost od poprzedniego (Waśniewski 1993).

Wzorcowe układy nierówności wskaźników ilościowych:

$$iR < iM < iP < iZ \quad (1)$$

$$iR < iW < iP < iZ \quad (2)$$

gdzie:

i – indeks dynamiki,

R – przeciętny stan zatrudnienia realnego ogółem,

M – przeciętny stan środków trwałych i obrotowych ogółem,

P – przychody ze sprzedaży,

Z – zysk,

W – wskaźnik wydajności pracy jednego zatrudnionego.

Wzorcowe układy nierówności wskaźników jakościowych:

$$iM_R < iP_M < iP_R < iZ_P < iZ_M < iZ_R \quad (3)$$

$$iW_R < iP_W < iP_R < iZ_P < iZ_M < iZ_R \quad (4)$$

gdzie:

M_R – zaangażowanie majątku na jednego zatrudnionego,

P_M – obrotowość majątku,

P_R – wydajność pracy na jednego zatrudnionego,

Z_P – rentowność sprzedaży [%],

Z_M – rentowność majątku [%],

Z_R – rentowność pracy na jednego zatrudnionego,

W_R – przeciętne koszty pracy na jednego zatrudnionego [tys. zł],

P_w – produktywność kosztów pracy.

Modele następstwa szeregowego, oparte na wskaźnikach kwantytatywnych, przy odpowiednim zestawieniu dynamiki najważniejszych wskaźników dwóch stron działalności gospodarczej, pozwalają na wstępną weryfikację intensywności prowadzonego procesu produkcyjnego (Waśniewski 1993).

Analiza przyczynowa wahań kwoty przychodu ze sprzedaży oraz zysku została przeprowadzona w dwóch wariantach obliczeniowych, przy zastosowaniu metody różnicowania:

$$P = R \cdot M_R \cdot P_M \quad (5)$$

$$P = R \cdot W_R \cdot P_W \quad (6)$$

$$Z = R \cdot M_R \cdot P_M \cdot Z_P \quad (7)$$

$$Z = R \cdot W_R \cdot P_W \cdot Z_P \quad (8)$$

CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU BADAŃ

Obiektem badań był Gminny Zakład Komunalny w Lipianach (GZKL), który swoją działalnością obejmuje teren gminy Lipiany. Celem zakładu jest zaspokajanie potrzeb komunalnych mieszkańców miasta i gminy przy osiągnięciu efektywnych wyników finansowych. Przedmiotem działalności zakładu jest przede wszystkim eksploatacja sieci wodociągowej oraz ujęć wody na terenie gminy, eksploatacja sieci kanalizacyjnej sanitarnej oraz oczyszczalni ścieków, a także administrowanie komunalnym zasobem mieszkaniowym. Oprócz przedstawionej podstawowej działalności zakład może prowadzić inną działalność produkcyjną i usługową w takim zakresie, na jaki pozwalają posiadane przez niego środki, wyposażenie i kwalifikacje pracowników (tab. 1).

Tabela 1. Parametry charakteryzujące GZKL

Parametry	Rok			
	2005	2006	2007	2008
Zatrudnienie [osoby]	19	22	23	24
Suma bilansowa [mln zł]	10,95	10,87	10,26	10,00
Przychody ze sprzedaży [mln zł]	1,22	2,02	2,37	2,55

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych źródłowych GZKL z lat 2005–2008.

Prowadzenie działalności wymaga dysponowania majątkiem, który obejmuje majątek trwały i majątek obrotowy (tab. 2).

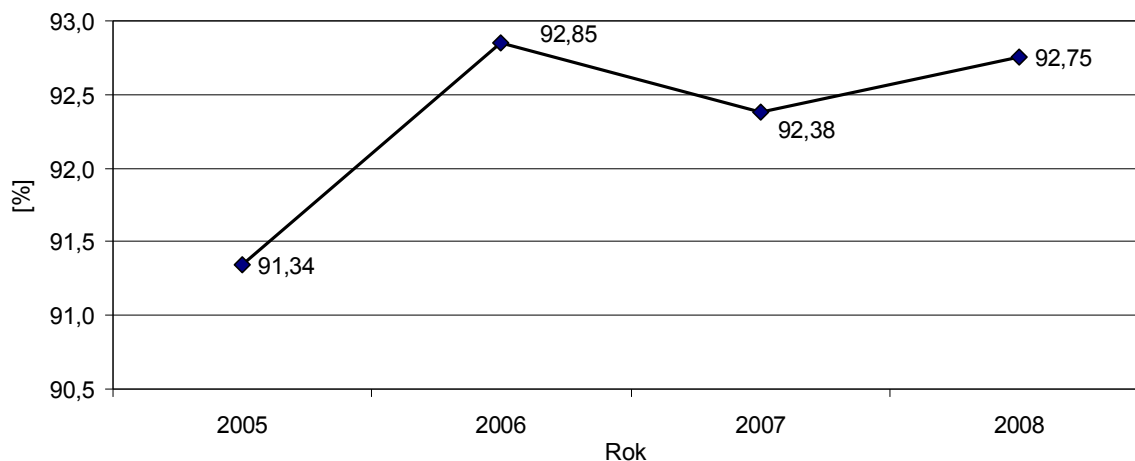
Tabela 2. Aktywa bilansu GZKL [mln zł]

Aktywa	Rok			
	2005	2006	2007	2008
Trwałe	9,933	9,523	9,249	8,857
Obrotowe	0,941	0,733	0,763	0,693

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych źródłowych GZKL z lat 2005–2008.

Tempo wzrostu aktywów ogółem w poszczególnych latach, w porównaniu z rokiem poprzednim, w roku 2006 wynosiło 94,3%, w roku 2007 – 97,5%, a w roku 2008 – 95,5%. Największy spadek w 2006 roku spowodowany był znacznym zmniejszeniem majątku obrotowego (najwyższe odchylenie bezwzględne miały należności krótkoterminowe – 189,8 tys. zł). Aktywa trwałe wykazywały spadek do poziomu 95,9%. Udział aktywów trwałych w badanym okresie oscylował na poziomie 91–92% (rys. 1).

Nastąpił nieznaczny wzrost majątku trwałego w aktywach ogółem, chociaż odchylenia wykazały wartości ujemne. Wyraźny spadek wartości środków trwałych osiągnięto w grupie obejmującej: budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (sprzedaż lokali mieszkalnych); w pozostałych grupach środków trwałych odnotowano tendencję rosnącą.

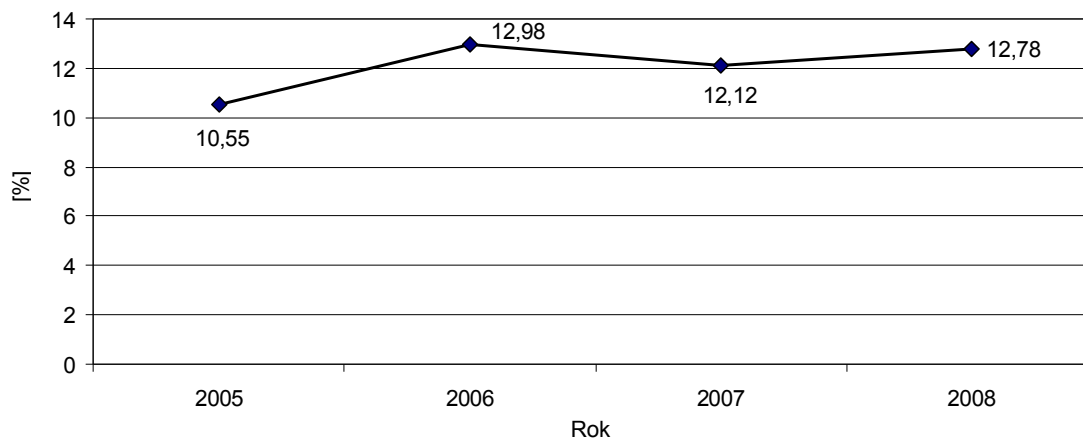

Rys. 1. Udział aktywów trwałych w bilansie GZKL

Źródło: opracowanie własne na podstawie bilansów GZKL z lat 2005–2008.

W majątku obrotowym dominował udział należności krótkoterminowych, jednak zaznaczył się systematyczny spadek ich wartości i udziału. Było to wynikiem utworzenia odpisów aktualizujących należności pod względem należności nieściągalnych i wątpliwych, poczynając od 2006 roku. W majątku ogółem wyraźnie dominowały aktywa trwałe.

Wskaźniki struktury aktywów, jako iloraz majątku trwałego i majątku obrotowego, w poszczególnych latach wykazywały niewielkie wahania, jednak w dalszym ciągu pozostawały na wysokim poziomie (rys. 2).

Rys. 2. Wskaźnik struktury aktywów dla GKZL

Źródło: opracowanie własne na podstawie bilansów GZKL z lat 2005–2008.

Do oceny sprawności działania zakładu, tj. efektywności wykorzystania należności krótkoterminowych w majątku obrotowym, wykorzystano wskaźnik obrotowości (tab. 3). Widoczna jest poprawa w inkasowaniu należności. Jednak wskaźniki rotacji należności (w dniach) w poszczególnych latach pozostają nadal na bardzo wysokim poziomie. Uzyskane wyniki świadczą o zamrożeniu znacznych środków pieniężnych.

Tabela 3. Wskaźniki obrotowości należności dla GZKL

Wskaźniki	Rok			
	2005	2006	2007	2008
Wskaźnik obrotowości należności [razy]	1,49	1,74	2,00	2,03
Wskaźnik obrotowości należności [dni]	247,00	139,00	180,00	177,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie bilansów GZKL z lat 2005–2008.

ANALIZA WYNIKU FINANSOWEGO GMINNEGO ZAKŁADU KOMUNALNEGO W LIPIANACH

W warunkach gospodarki rynkowej podstawowym celem działalności każdego podmiotu gospodarczego, w tym zakładu budżetowego, jest generowanie zysku w celu uzyskania przyrostu zaangażowanego kapitału (funduszu) własnego. Przeciwnościem zysku może być strata na każdym szczeblu rozliczenia wyniku finansowego (Bednarski 2000). Rachunek zysku i strat badanego zakładu przedstawiono w tab. 4.

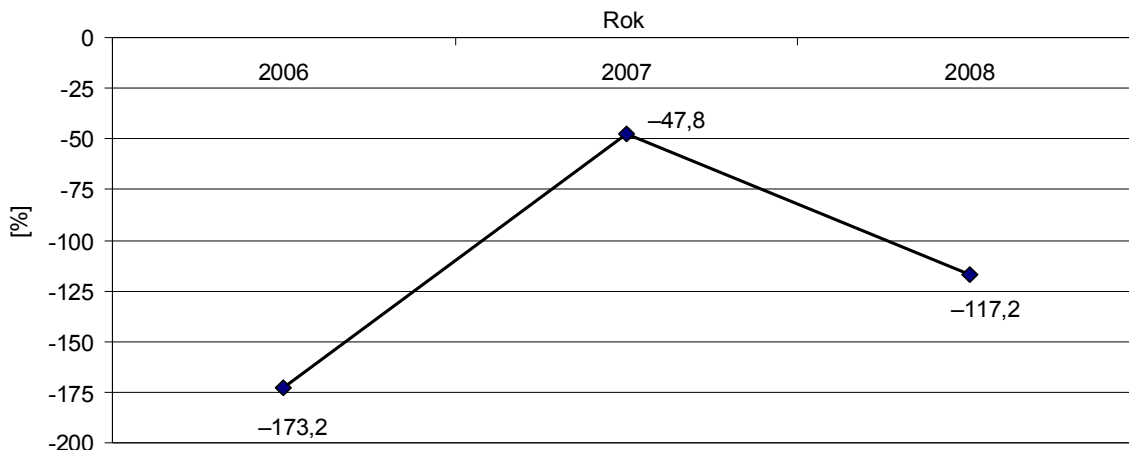
Tabela 4. Rachunek zysków i strat GZKL [tys. zł]

Wyszczególnienie	Rok			
	2005	2006	2007	2008
Przychody netto ze sprzedaży	1210,8	1560,0	1817,8	1984,8
Koszty działalności operacyjnej	960,8	1911,0	2057,8	2294,5
Zysk (strata) ze sprzedaży	250,0	-351,0	-240,0	-309,7
Pozostałe przychody operacyjne	1,8	439,2	531,8	534,3
Pozostałe koszty operacyjne	50,8	337,7	140,2	363,1
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	201,0	-249,5	151,6	-138,5
Przychody finansowe	0,6	11,2	17,8	22,4
Koszty finansowe	11,8	6,2	0,4	0,0
Zysk (strata) z działalności gospodarczej	189,7	-244,4	168,6	-116,1
Zysk (strata) brutto	189,7	-244,4	168,6	-116,1
Zysk (strata) netto	156,0	-270,2	129,3	-151,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie bilansów GZKL z lat 2005–2008.

Tempo wzrostu (spadku) zysku (straty) netto (w porównaniu z rokiem poprzednim) przedstawia rys. 3. W 2005 roku zakład osiągnął zysk w wysokości 156 tys. zł. Rok 2006 przyniósł straty. Wzrosły koszty, m.in. przez naliczenie odpisów amortyzacyjnych. Wysoki poziom pozostałych kosztów operacyjnych był skutkiem dokonania odpisów aktualizujących należności (wzrost o 287 tys. zł). W efekcie zakład w 2006 roku poniósł 270 tys. zł straty. W roku 2007 uzyskano wzrost przychodów ze sprzedaży o 16,5%. Po stronie kosztów największy wzrost wykazały podatki i opłaty. Zysk 168,6 tys. zł został skorygowany o wynik

zdarzeń nadzwyczajnych do wartości 129,3 tys. zł. W 2008 roku nastąpił spadek wyniku finansowego z działalności operacyjnej. Spośród kosztów działalności operacyjnej największe tempo wzrostu wykazywały wynagrodzenia i usługi obce, najmniejsze – podatki i opłaty. Przychody zakładu były niższe niż koszty, w związku z czym poniósł on stratę w wysokości 151,5 tys. zł. W analizowanym okresie co drugi rok notowano stratę bilansową.

Rys. 3. Dynamika zysku (straty) netto w GZKL

Źródło: opracowanie własne na podstawie bilansów GZKL z lat 2005–2008.

Ocenę elementów kształtujących osiągnięte wyniki finansowe przez GZKL przeprowadzono z wykorzystaniem analizy porównawczej, opartej na wzorcowych układach nierówności podstawowych wskaźników ekonomicznych ilościowych i jakościowych. Relacje między indeksami dynamiki zatrudnienia (R), majątku (M), przychodu (P) i zysku (Z) wykazały niekorzystną sytuację zakładu.

I układ wzorcowy: $iR < iM < iP < iZ$

I układ rzeczywisty:

2006/2005 r. $114,38 > 96,81 < 165,71 > -173,21$

2007/2006 r. $105,44 > 95,87 < 117,53 > -47,84$

2008/2007 r. $104,03 > 96,52 < 107,47 > -117,16$

Tempo wzrostu zatrudnienia, które zgodnie z wzorcem powinno być najniższe, osiągnęło wartości większe niż tempo wzrostu majątku. Tempo wzrostu przychodów ze sprzedaży wykazało wyższą dynamikę niż tempo wzrostu majątku, co jest prawidłowe. Wiąże się to z wyższą produktywnością zaangażowanego majątku oraz, jak to wynika z przeprowadzonych badań, z efektywnymi usprawnieniami techniczno-organizacyjnymi. Tempo wzrostu zysku świadczy o ponoszonych przez zakład stratach. Dynamika przychodów ze sprzedaży była wyższa od straty. Spowodowane to było stosowaniem przez zakład zbyt niskich cen sprzedaży w stosunku do ponoszonych kosztów własnych.

II układ wzorcowy: $iR < iW < iP < iZ$

II układ rzeczywisty:

2006/2005 r. $114,38 < 141,37 < 165,71 > -173,21$

2007/2006 r. $105,44 < 115,16 < 117,53 > 47,84$

2008/2007 r. $104,03 < 115,90 > 107,47 > -117,16$

W analizowanym okresie przyrost kosztów pracy wykazywał większą dynamikę niż przyrost zatrudnienia. Miało to związek ze wzrostem średniej płacy. Koszty pracy i przychodów ze sprzedaży wykazywały większą dynamikę sprzedaży niż koszty pracy. Są to relacje prawidłowe, z wyjątkiem 2008 roku, w którym tempo wzrostu przychodów ze sprzedaży było mniejsze niż kosztów pracy. W pierwszych dwóch okresach oznaczało to wzrost produktywności kosztów pracy, natomiast w okresie trzecim – ich spadek.

Wartości wskaźników przyjętych do analizy porównawczej GZKL przedstawiono w tab. 5.

Tabela 5. Zestawienie najważniejszych wskaźników oceny dla GZKL

Wskaźnik	Rok				Dynamika wskaźników [%]		
	2005	2006	2007	2008	2006/2005	2007/2006	2008/2007
M_R	570,45	482,86	439,05	407,34	84,65	90,93	92,78
W_R	25,55	31,58	34,49	38,42	123,60	109,22	111,41
P_M	0,11	0,19	0,23	0,26	171,08	122,66	111,35
P_W	2,49	2,92	2,98	2,77	117,22	102,06	92,72
P_R	63,72	92,32	102,90	106,30	144,88	111,47	103,30
Z_P	12,80	-13,38	5,45	-5,94	-104,52	-40,71	-109,02
Z_M	1,43	-2,56	1,28	-1,55	-179,01	-49,88	-121,39
Z_R	8,15	-12,35	5,60	-6,31	-151,44	-45,38	-112,62

$M_R = M/R$ – zaangażowanie majątku na jednego zatrudnionego [tys. zł], $W_R = W/R$ – przeciętne koszty pracy na jednego zatrudnionego [tys. zł], $P_M = P/M$ – produktywność majątku, $P_W = P/W$ – produktywność kosztów pracy, $P_R = P/R$ – wydajność pracy na jednego zatrudnionego [tys. zł], $Z_P = Z/P$ – rentowność sprzedaży [%], $Z_M = Z/M$ – rentowność majątku [%], $Z_R = Z/R$ – rentowność pracy na jednego zatrudnionego [tys. zł].
Źródło: opracowanie własne na podstawie Materiałów źródłowych GZGL z lat 2005–2008.

Analiza porównawcza, z uwzględnieniem wzorcowych układów nierówności wskaźników jakościowych, wskazuje na dysharmonię występującą w zaangażowanym majątku.

I układ wzorcowy: $iM_R < iP_M < iP_R < iZ_P < iZ_M < iZ_R$

I układ rzeczywisty:

2006/2005 r. $84,65 < 171,08 < 144,88 > -104,52 > -179,01 < -151,44$

2007/2006 r. $90,93 < 122,66 < 111,47 > -40,71 > -49,88 < -45,38$

2008/2007 r. $92,78 < 111,35 < 103,30 > -109,02 > -121,39 < -112,62$

W badanym okresie tempo wzrostu obrotowości majątku było większe niż tempo wzrostu wartości składników majątku na jednego zatrudnionego. Jest to relacja prawidłowa, podobnie jak relacja między produktywnością majątku a wydajnością pracy na jednego zatrudnionego. Rentowność pracy na jednego zatrudnionego wykazuje szybsze tempo wzrostu niż rentowność majątku. Jest to wynikiem wyższej efektywności wykorzystania czynnika ludzkiego. Świadczy to o właściwym zaangażowaniu zasobów osobowych i wzroście wydajności pracy. Niewłaściwą relacją jest wyższa wydajność pracy od rentowności sprzedaży. Taką relacją ma wpływ na ceny sprzedaży usług (zbyt niskie) i koszty własne (zbyt wysokie). Rentowność sprzedaży wykazuje szybsze tempo wzrostu niż rentowność majątku. Oba

wskaźniki przyjmują ujemne wartości. Świadczy to o niezbyt racjonalnym wykorzystaniu majątku zakładu. Potwierdza to analiza drugiego układu:

$$\text{II układ wzorcowy: } iW_R < iP_W < iP_R < iZ_P < iZ_M < iZ_R$$

II układ rzeczywisty:

2006/2005 r.	123,6 > 117,2 < 144,98 > -104,5 > -179,01 < -151,4
2007/2006 r.	109,2 > 102,1 < 111,5 > -40,7 > -49,9 < -45,4
2008/2007 r.	111,4 < 92,7 < 103,3 > -109,0 > -121,4 < -112,6

W dwóch pierwszych okresach notowano większy przyrost przeciętnych kosztów pracy na jednego zatrudnionego w stosunku do produktywności kosztów pracy. Świadczy to nakładochłonności usług wykonywanych przez zakład, a także, w pewnym stopniu, o nieracjonalnym wykorzystywaniu czynnika ludzkiego. Sytuacja poprawiła się na przełomie 2007 i 2008 r. Wydajność pracy była wyższa niż przeciętne koszty pracy. Notowano wyższą dynamikę wydajności pracy na jednego zatrudnionego, w stosunku do produktywności kosztów pracy.

Na kształtowanie się wyniku finansowego mają wpływ m.in. przychody ze sprzedaży. Analiza przychodów ze sprzedaży ma kluczowe znaczenie zarówno dla działalności zakładu, jak i osiągniętych przez niego wyników. W celu wyjaśnienia przyczyn wahań przeprowadzono analizę tych przychodów w dwóch wariantach obliczeniowych – wg wzorów (5) i (6).

W wariantcie I (wzór 5) przychody ze sprzedaży w poszczególnych latach rosły, jednakże wzrost ten, w porównaniu z rokiem poprzednim, był coraz mniejszy. W 2006 roku wzrost przychodów ze sprzedaży (349) był wynikiem zmian w zatrudnieniu (188) oraz wzrostu udziału produktywności majątku (850) – cechy intensywnej. Malo zaangażowanie majątku na jednego zatrudnionego (-212). W kolejnych latach źródła wzrostu przychodów ze sprzedaży były analogiczne. W 2007 roku wzrost przychodu (250) był wynikiem zmian stanu zatrudnienia (92) oraz wzrostu udziału produktywności majątku (404). Zmalało zaangażowanie majątku na jednego zatrudnionego (-192). W 2008 roku wzrost przychodu (167) był wynikiem zmian stanu zatrudnienia (101) oraz wzrostu udziału produktywności majątku (293). Zmalało zaangażowanie majątku na jednego zatrudnionego (-175).

Wyliczenie przychodów w wariantcie obliczeniowym II (wzór 6) potwierdza fakt, że głównym czynnikiem negatywnie wpływającym na wahania przychodów ze sprzedaży były rosnące przeciętne koszty pracy jednego zatrudnionego – z 25,55 tys. zł w 2005 roku do 38,43 tys. zł w 2008 roku (wzrost o 50%).

Zasadnicze wnioski, dotyczące kształtowania się wyniku finansowego, wyciąga się w toku analizy przyczynowej. Analiza przyczynowa polega na ustaleniu wpływu zmian (wzrostu lub spadku) oddziaływania różnych czynników na wynik finansowy, zwłaszcza że zakład ponosi również straty. Na powstanie odchylenia zysku złożyły się zarówno czynniki ekstensywne, jak i intensywne. Badany zakład wykazywał zysk w latach 2005 i 2007, a stratę w latach 2006 i 2008.

W 2006 roku czynniki intensywne (3672) przeważały nad ekstensywnymi (-304). Wśród czynników ekstensywnych dominowało odchylenie związane ze zmianą zatrudnienia (2410). Rentowność sprzedaży (czynnik intensywny) zmalała (-7206); jedynie obrotowość majątku, obrazująca efektywność wykorzystania majątku, wykazywała tendencję rosnącą (10 878).

W 2007 roku czynniki ekstensywne (1338) przeważały nad intensywnymi (-2167). Wśród czynników ekstensywnych dominowało odchylenie związane ze wzrostem majątku (2569), natomiast w grupie czynników intensywnych wzrosła rentowność sprzedaży (1901), a obrotowość majątku wykazała tendencję malejącą (-5406).

W 2008 roku czynniki intensywne (391) przeważały nad ekstensywnymi (-403). Wśród czynników ekstensywnych dominowało odchylenie związane ze zmianą zatrudnienia (550). Czynniki intensywne – rentowność sprzedaży zmalała (-1206), jedynie obrotowość majątku, obrazująca efektywność wykorzystania majątku, wykazała tendencję rosnącą (1597).

Wyliczenie zysku wg wariantu IV (wzór 8) potwierdza fakt, że głównym czynnikiem negatywnie wpływającym na wahania wyniku finansowego były wahania rentowności sprzedaży.

Przeprowadzona analiza przyczynowa wyniku finansowego zakładu wykazała, że głównymi czynnikami wpływającymi na ten wynik były rentowność sprzedaży, obrotowość majątku oraz koszty pracy.

PODSUMOWANIE

Analiza funkcjonowania zakładu i jego sytuacji finansowej pozwala stwierdzić, jak zakład budżetowy zarządzał finansami w badanym okresie i na co powinni zwrócić uwagę decydenci przy podejmowaniu decyzji.

1. W strukturze aktywów wyraźnie dominuje majątek trwały. Przyczyną wysokiego poziomu majątku trwałego jest to, że zakład dysponuje majątkiem gminy na podstawie umowy o trwały zarząd i używanie.

2. Bardzo duże wahania rentowności sprzedaży, mimo rosnących przychodów, powodowały że zakład ponosił co drugi rok straty.

3. Wzrost przychodów ze sprzedaży spowodowany był zmianami w stanie zatrudnienia oraz wzroście udziału produktywności majątku.

4. Największy wpływ na wynik finansowy miała deficytowość sprzedaży oraz rosnąca obrotowość majątku. W dużej mierze przyczyną tego była specyfika funkcjonowania zakładu budżetowego nie zawsze pozwalająca na działanie konkurencyjne.

PIŚMIENNICTWO

Bednarski L. 2000. Analiza finansowa w przedsiębiorstwie. Warszawa, PWE.

Mniemiec W. 2006. Gospodarka budżetowa jednostek samorządu terytorialnego. Wrocław, Unimex.

Siemaszko Z. 2010. Analiza funkcjonowania zakładu budżetowego w strukturach samorządu terytorialnego (gminy). Szczecin, ZUT.

Szydło M. 2008. Ustawa o gospodarce komunalnej komentarz. Warszawa, Wolters Kluwer Business.

Ustawa z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych. DzU z 2009 r., nr 157, poz. 1240.

Walczak M. 2007. Analiza finansowa w zarządzaniu współczesnym przedsiębiorstwem. Warszawa, Vademecum Rachunkowości Difin.

Waśniewski T. 1993. Analiza finansowa przedsiębiorstwa. Warszawa, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce.

